



İğdır Milletvekili Sn. Dr. Sinan OĞAN tarafından verilen 7/7912 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin sorular ve cevaplar aşağıda yer almaktadır;

Türkiye, Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası'nın Vaşington'da yapılan ilkbahar toplantıları için hazırlanan rapordaki tahmin ve değerlendirmelere göre dünyada Katar ve Türkmenistan'dan sonra en hızlı yavaşlayan üçüncü ülkesi olarak görülmektedir. Gerçekleşme olasılığı son derece yüksek olan bu durum AKP Hükümetinin ekonominin sürekli daha iyiye gittiği savıyla ters düşmektedir. Verilenlere göre, ülkemizin ekonomik büyüme hızı 8,5 seviyesinden 2,3'e gerileyecektir. Diğer yandan, ekonomik hızı düşen Katar'ın yüzde 6, Türkmenistan'ın ise yüzde 7 ile büyüyeceği dikkate alındığında Türkiye'nin nihai durumunda bu ülkelerinde gerisinde kaldığı aşıkardır.

- 1) Türkiye'deki büyüme hızının bu kadar yüksek oranda gerilemesine olasılık veren faktörler nelerdir?
- 2) Bakanlığınız tarafından büyüme hızının düşmesi ile ilgili çalışmalar yapılmış mıdır? Bu duruma engel olmak için herhangi bir plan geliştirilmiş midir?
- 3) Büyüme hızını artıracak paketlerin uygulanması Bakanlığınızın gündeminde midir?

Cevaplar:

Ülkemiz 2012 yılında, en büyük ihraç pazarındaki (AB) tarihi daralmalara, ara malı ve ham madde fiyatlarındaki istikrarsızlığa, yakın coğrafyasındaki derin siyasi çalkantılara rağmen istikrarlı bir şekilde büyümeye devam etmektedir. Orta Vadeli Program öngörü ve hedefi doğrultusunda ekonomimizin 2012 yılında %4 oranında büyümesi beklenmektedir. Son 6 aya ait ekonomik performans göstergelerimiz, bu hedefin gerçekçi ve yakalanabilir bir hedef olduğunu göstermektedir. Bu göstergelere paralel olarak uluslararası kuruluşların Türkiye ekonomisine dair öngörülerini de gözden geçirilerek değiştirilmektedir.

ABD'deki finans krizi ile başlayan, ardından Avro Bölgesi borç krizi ile devam eden küresel ekonomik sıkıntılar tüm dünyada ekonomik faaliyetleri son derece olumsuz bir şekilde etkilemiştir. Küresel kriz de diyebileceğimiz bu durum, gelişmiş ülkelerde borç ve bütçe sorunları ile ekonomik durgunluğu tetiklerken, dünya talebindeki daralma ve hammadde fiyatlarındaki artışlar ile gelişmekte olan ülkeleri de etkilemektedir. Bu durum tüm ülkelerin büyüme oranlarında aşağı yönlü baskılar oluşturmuştur.

IMF, OECD ve Dünya Bankası gibi pek çok uluslararası kuruluş ve aralarında Nobel ödüllü bilim adamlarının da bulunduğu pek çok iktisatçı 2012 yılının dünya ekonomisi açısından zor bir yıl olacağı öngörüsünü paylaşmaktadırlar. Bu öngörülerine dayanak olarak başta Avro Bölgesi olmak üzere gelişmiş ekonomilerdeki durgunluk ve borç/bütçe sorunlarını göstermektedirler.

IMF, Türkiye ekonomisinin 2012 yılı büyüme tahminini geçtiğimiz Mart ayında gözden geçirerek yaklaşık 6 katına çıkarmış ve %0,4'ten %2,3'e yükseltmiştir. Dünya Bankası'nın mevcut tahmini de %2,9 dolaylarındadır. IMF Raporuna göre, Türkiye, 2012'de Slovakya (%2,4) haricinde tüm Avro Bölgesi ülkelerinden hızlı büyüyecektir. Bu hesaplamanın Mart ayı itibarıyla yapıldığı ve güncelliğini yitirmeye başladığı hususu da açıktır. Türkiye'nin büyümesine ilişkin en güncel tahminlerden birisi OECD'ye ait bulunmakta olup OECD, 22 Mayıs'ta Türkiye'nin 2012 büyümesine ilişkin tahminini yukarı yönlü gözden geçirerek %3'ten %3,3'e çıkarmıştır.

2012 yılında büyüme oranının geçtiğimiz iki yıla göre düşük beklenmesinin en önemli sebeplerinden birisi taban (baz) etkisidir. Taban etkisi, büyüme oranını hesaplarken kullanılan bir önceki yılın GSYH'sinin, oran üzerindeki yükseltici/düşürücü etkisidir. Ülkemizin GSYH'si son iki yılda, 2010 yılının neredeyse beşte biri kadar büyüdüğü için bundan sonraki GSYH artışlarının büyümeye etkisi daha küçük olacaktır.

2012 büyüme oranının, bir önceki yıla nazaran düşük olmasının önemli bir sebebi de mevcut küresel ekonomik durumdur. Özellikle, AB’de yaşanan sorunlar ülkemize AB yönünden gelen yatırımların azalması ve AB’ye olan ihracatımızda daralma olarak kendini göstermektedir. Bu kapsamda, iç talepteki daralmalar da büyüme oranımızı aşağı çekmektedir. Özellikle Merkez Bankamızın uyguladığı enflasyon hedeflemesine dayalı para politikası, kredi imkânlarını daraltarak ekonomimizi soğutmaktadır.

Bakanlığımızca hazırlanan ve Başbakanımız tarafından Nisan ayı başında açıklanan yeni teşvik sistemi ile yerel ve uluslararası yatırımların hem niteliğini hem de niceliğini artırmak amacı güdülmüştür. Tüm bölgelerde destek çeşitlerini ve miktarlarını artıran yeni teşvik sistemi ile ekonomimizin 2023 hedefleri doğrultusunda gerekli değişim ve dönüşümü gerçekleştirmesi amacı güdülmüştür. Destekler verilirken erken başvuranlara fazladan imkanlar sağlanarak yeni teşvik sisteminin en kısa sürede sonuç alınması hedeflenmiştir.

Ayrıca, yatırım teşvik sistemine, “yeni yaklaşım” kapsamında önümüzdeki dönemden itibaren uygulanmak üzere, “stratejik yatırımların teşviki” uygulaması dahil edilmiş ve bu suretle ithalata bağımlı olduğumuz ara malı veya ürünlerin yurt içinde üretilmesini sağlamak amaçlanmıştır. Bu kapsamda, ithalat bağımlılığımızı azaltacak söz konusu yatırımların oldukça avantajlı destek unsurları ile desteklenmesi sağlanmıştır. Böylece yatırım teşvik uygulamalarının, ithalat rakamlarının düşürülmesi ve cari açığın azaltılmasına dolaylı olarak katkı sağlaması beklenmektedir. Bu kapsamda yatırım teşvik uygulamaları, ülkemiz gayri safi milli hasılasına dolayısıyla büyüme rakamlarına hem doğrudan hem de dolaylı olarak etki yapmak suretiyle katkıda bulunmaktadır.

İhracat Stratejisi ile ülkemizin “katma değer odaklı ihracat” ve “ihracat odaklı büyüme” hedefleri bir devlet politikası haline gelmiştir. Somut hedefler ve eylemler ile 500 milyar dolarlık ihracat ve 2 trilyon dolarlık milli gelir hedeflerine götürecek bir ana strateji belirlenmiştir. Bu hedefler için öngörülen büyüme oranlarını yakalamak için devletimizin tüm kurumları ve özel sektörümüz işbirliği içinde çalışmalarını yürütmektedir.

Yine, ihracatı artırmaya yönelik devlet destekleri ile tüm şehirlerimizdeki küçük büyük tüm firmalarımızın ihracat yapmasını ve var olan ihracatını artırmasını sağlayacak çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmaların neticesi olarak artan ihracatımız büyümemizi doğrudan artırmaktadır.

Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) kapsamında yeni teşvik sistemine paralel bir şekilde üretimimizde katma değeri yurt içinde bırakacak ve yüksek teknolojiye geçişi sağlayacak bir strateji geliştirilmiştir. Girdi tedarikinde etkinliğin ve sürekliliğin sağlanması, ithalata bağımlılığın azaltılması ve üretimde verimliliğin artırılması amaçlarına matuf, kısa ve uzun dönemde sonuçları olacak çalışmalar hızla devam ettirilmektedir.

Bakanlığımız, uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde ithalatımızı kontrol altına almaya yönelik aldığı önlemler ile de büyümemizi yavaşlatıcı ithalat kaleminin hızını kesici çalışmalar yapmaktadır.

Ekonomi Bakanlığı yatırım-üretim-ihracat politikalarını yürüten bir Bakanlıktır. Bu kapsamda, Bakanlığımız görev alanı dâhilinde tüm politika araçlarını etkin ve proaktif bir şekilde kullanmaktadır.

Bölgemizin ve dünyanın içinde bulunduğu siyasi ve ekonomik vaziyet Bakanlığımızın faaliyetlerinde kısa ve uzun dönemli stratejiler yürütmesini gerektirmektedir. Yukarıda bazı ayrıntıları paylaşılan İhracat Stratejisi, yeni teşvik sistemi, ihracata yönelik devlet yardımları,

ticaret ve müteahhitlik heyetleri ve GİTES gibi çalışmaların hepsinde kısa ve uzun vadeli hedefler ve eylemler bulunmaktadır. Bunlar dışında Bakanlığımız dünyayı an be an takip ederek oluşabilecek tehditlere ve ortaya çıkabilecek fırsatlara ilişkin çalışmalarını yoğun bir şekilde devam ettirmektedir.